

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning	14.10.2014	14/77

Arkivsaksnr: 2014/5334

Klassering: V13/&13

Saksbehandler: Gry Lillevestre/Gunnar Vorum

FORSKRIFT OM PRODUKSJONSTILSKUDD OG AVLØSERTILSKUDD I JORDBRUKET -HØRINGSUTTALELSE

Trykte vedlegg:

- Forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket
- Høringsnotat tilhørende saken, Landbruks og Matdepartementet 9. juli 2014
- Høringsbrev tilhørende saken, Landbruks og Matdepartementet 9. juli 2014
- Gjeldende forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket
- Jordbruksavtale 2014-2015, 30.juni 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Fjerning av eierskapsbegrensningene (i §4 i dagens forskrift) frarås. Fjerning av bestemmelsen vil over tid gi vesentlig merarbeid for forvaltningen, større uklarhet for næringsutøverne, samt føre til vesentlige endringer i eierstrukturen i norsk landbruk
2. Fjerning av krav om tilknytning til landbrukseiendom (§3) frarås. Dette vil sammen med fjerning av eierskapsbegrensninger kunne føre til vertikal integrasjon i næringskjeden og at landbruksproduksjonen større grad kan løsrives fra landbrukseiendommen. Endringen er med å forsterke effekten av endringene nevnt ovenfor.
3. Fjerning av krav om registrering i merverdiavgiftsregistret (§3) gir økt behov for kontroll av foretak om hvorvidt det drives «aktiv/vanlig jordbruksproduksjon», og frarås.
4. Endring i tilskudd til avløsning ferie og fritid betyr en forenkling, men på sikt vil det trolig svekke avløserlaga og dermed også bondens sikkerhetsnett ved sykdom m.v. Forslaget frarås derfor
5. Steinkjer kommune er enig i forslaget som handler om «konsekvensene av driftsfellesskap». Vår vurdering er at det vil bli lettere for forvaltningen å håndtere sakene med de nye endringene. Avkorting skal vurderes opp mot skyldgraden. Dette er et bedre prinsipp enn «alt eller ingen ting» slik det er i dag.
6. Disposisjonsbegrepet bør defineres tydeligere i forskriften
7. Endring i miljøkravene betyr en forenkling. Her må det klargjøres at endringene ikke svekker landbrukets dokumentasjon av miljøinnsatsen.

8. Steinkjer Kommune ønsker en forenkling av tilskuddssystemet vedr. tilskudd til dyr på beite. Ordningen framstår som komplisert for søker og er både vanskelig og ressurskrevende for forvaltningen å kontrollere.

Behandling i Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning - 14.10.2014:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning - 14.10.2014:

1. Fjerning av eierskapsbegrensningene (i §4 i dagens forskrift) frarås. Fjerning av bestemmelsen vil over tid gi vesentlig merarbeid for forvaltningen, større uklarhet for næringsutøverne, samt føre til vesentlige endringer i eierstrukturen i norsk landbruk
2. Fjerning av krav om tilknytning til landbrukseiendom (§3) frarås. Dette vil sammen med fjerning av eierskapsbegrensninger kunne føre til vertikal integrasjon i næringskjeden og at landbruksproduksjonen større grad kan løsrides fra landbrukseiendommen. Endringen er med å forsterke effekten av endringene nevnt ovenfor.
3. Fjerning av krav om registrering i merverdiavgiftsregistret (§3) gir økt behov for kontroll av foretak om hvorvidt det drives «aktiv/vanlig jordbruksproduksjon», og frarås.
4. Endring i tilskudd til avløsning ferie og fritid betyr en forenkling, men på sikt vil det trolig svekke avløserlaga og dermed også bondens sikkerhetsnett ved sykdom m.v. Forslaget frarås derfor
5. Steinkjer kommune er enig i forslaget som handler om «konsekvensene av driftsfellesskap». Vår vurdering er at det vil bli lettere for forvaltningen å håndtere sakene med de nye endringene. Avkorting skal vurderes opp mot skyldgraden. Dette er et bedre prinsipp enn «alt eller ingen ting» slik det er i dag.
6. Disposisjonsbegrepet bør defineres tydeligere i forskriften
7. Endring i miljøkravene betyr en forenkling. Her må det klargjøres at endringene ikke svekker landbrukets dokumentasjon av miljøinnsatsen.
8. Steinkjer Kommune ønsker en forenkling av tilskuddssystemet vedrørende tilskudd til dyr på beite. Ordningen framstår som komplisert for søker og er både vanskelig og ressurskrevende for forvaltningen å kontrollere.

Saksopplysninger:

Gjeldene forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket er fra 22. mars 2002, og inneholder grunnleggende vilkår for å motta ulike tilskudd til jordbruksproduksjon. Forskriften virker sammen med jordbruksavtalens bestemmelser om tilskuddsordninger, definisjoner, satser, utmåling av tilskudd mm. Den har også en rekke sammenfallende vilkår med regelverket for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid av 8.november 2006.

I Jordbruksoppjøret 2014 varslet regjeringen Stortinget om at Departementet ønsket en større revisjon av produksjonstilskuddsforskriften. Regjeringen ønsker å styrke landbruket gjennom forenkling av regelverk og virkemidler over jordbruksavtalen.

De viktigste områdene er her:

- Avvikling av særbestemmelsene for samdrifter.
- Opphevingen av formelle felles eierinteresser som selvstendig grunnlag for å kunne avskjære tilskudd.
- Oppheving av kravet om at foretaket må være merverdiavgiftsregistrert eller ha hatt en avgiftspliktig omsetning på minimum 20 000 kroner året før søknadstidspunktet.
- Endrede produksjonskrav for foretak med amme- eller melkekyr.
- Endring av vilkårene for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.

Følgende endringer foreslås:

- Eierskapsbegrensingene fjernes
- Krav om tilknytning til landbrukseiendom fjernes
- Krav om registrering i merverdiavgiftsregistret fjernes
- Bunnfradraget heves fra 3000 kr til 6000 kr
- Utbetaling av tilskudd til ferie og fritid endres. Tilskudd skal kun utbetales til foretaket, ikke til avløserlaget, som det kan gjøres etter dagens regelverk.
- Tjenester som kjøpes fra andre enn avløserlag eller av foretaket selv, gir grunnlag for avløsertilskudd.
- Endring av dokumentasjon vedr. miljøkrav. Krav til miljøplantrinn 1 fjernes. Foretaket må kunne legge fram gjødselplan og sprøytejournal. Videre foreslås krav til vegetasjonsbelte langs vassdrag.
- Krav til kalvingsintervall på 15 mnd. for ammekyr og melkekyr
- Forskrift om tilskudd til produksjonstilskudd og tilskudd til ferie og fritid samordnes til en forskrift.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til ny forskrift (vedlegg).

Saksvurderinger:

Uttalelsen følger samme disposisjon som departementets hovedpunkter (1- 7) i høringsnotatet.

Steinkjer kommune er enig i at det er behov for en helhetlig gjennomgang av begge forskriftene, og mener at det er hensiktsmessig å ha disse tilskuddene (AVL og PT) samlet i en forskrift.

Grunnvilkår for tilskudd

I gjeldende forskrift er det krav om at foretak skal være

- registrert i Enhetsregistret
- drive vanlig jordbruksproduksjon
- være knyttet til en landbrukseiendom
- være registret i Merverdivavgiftsregisteret, eller ha ei omsetning på minimum 20 000 kr de siste 12 måneder før søknadstidspunktet

Forslag til endringer i § 3 innebærer at krav til omsetning og tilknytning til landbrukseiendom fjernes. Denne endringen ble innført etter jordbruksoppjøret i 2014 (d. v. s. etter 1.juli 2014).

Steinkjer kommune mener det er riktig at kravet til «vanlig jordbruksproduksjon» videreføres. Dette gir forvaltningen mulighet til å vurdere om foretakets drift er for ekstensiv og for å avgrense mot rein hobbydrift.

Dersom krav til registrering i Merverdiavgiftsregisteret/omsetning over 20.000 kr fjernes, er det grunn til å anta at det blir behov for å vurdere flere foretak opp mot vilkåret om «vanlig jordbruksproduksjon». Dette innebærer at forvaltningen får flere saker som må behandles på grunnlag av et regelverk som åpner for betydelige skjønn. Det bør derfor vurderes om det, på samme måte som for grovfôrproduksjon, bør settes krav om en minimumsproduksjon i de ulike produksjonene.

En heving av bunnfradrag fra kr 3000 til kr 6000, slik det ble vedtatt i jordbruksoppgjøret for 2014, vil imidlertid avskjære «hobbybruk» fra å få tilskudd, mens ekstensive produksjoner med høye tilskuddssatser pr enhet ikke vil falle ut av den grunn. Heving av bunnfradraget innebærer forenkling og mindre forvaltning, og samtidig en omprioritering fra små til større bruk.

Grunnvilkår om tilknytning til landbrukseiendom er foreslått fjernet. Departementet legger til grunn at det i de fleste tilfeller ikke vil være mulig å drive vanlig jordbruksproduksjon løsrevet fra landbrukseiendom. Utgangspunktet for denne bestemmelsen var at jordbrukseiendom skulle forstås på samme måte som i jordloven. Forvaltningspraksis viser at det i mange tilfeller godkjennes produksjon i driftsbygning på utskilt tomt som grunnlag for tilskudd. Dette innebærer at all husdyrproduksjon kan foregå på eiendommer som ikke er landbrukseiendom.

Foreslått endring vil på kort sikt gi en viss forenkling av forvaltningen, men dette bryter med prinsippet om tilknytning til landbrukseiendommen, noe som sammen med andre endringer vil kunne åpne opp for andre eierstrukturer i landbruket. I neste omgang vil dette kunne gjøre forvaltning og kontroll vesentlig mer krevende og omfattende.

Driftsfelleskap

Det er en målsetning å jevne ut inntektsmuligheten i jordbruket etter bruksstørrelse og geografisk beliggenhet. Noen tilskudd er derfor struktur – og distrikts - differensiert. I noen ordninger er det også satt et tak for hvor mye tilskudd et foretak kan motta.

Så lenge tilskuddsordningen har strukturprofil, vil det være fordelaktig å opptre som «liten på søknadsskjema, og stor i virkeligheten.»

Driftsfellesskapsbestemmelsene er krevende for forvaltningen. Bestemmelsene krever omfattende faktainnhenting og mye bruk av skjønn. Den nye forskriften endrer ikke på dette. Omfanget av dette arbeidet vil snarere kunne øke med de nye forslagene om å tillate felles eierskap av foretak som driver samme produksjon.

a) felles eierskap

Produksjonstilskuddsregelverkets §4 angir at produksjonstilskudd ikke kan gis til foretak som har felles eierinteresser og som søker produksjonstilskudd til samme produksjon. I tillegg er det bestemmelser om at AS som eies av AS ikke har rett på produksjonstilskudd. I forslag til ny forskrift er det foreslått å ta vekk disse eierskapsbegrensningene. Steinkjer kommune mener at bestemmelsen

har vært en ryddig og enkel «avskjæringsregel» å forholde seg til for forvaltning og brukere, og det har bidratt til at man på en enkel måte rydder unna en del former for driftsfellesskap som man ellers ville brukt mye ressurser på å avdekke. Vi har erfaring for at bestemmelsen kan omgås ved å benytte stråmenn, nære familiemedlemmer etc. som eiere. For å oppnå forenkling og ryddighet ville det være interessant om departementet vurderte om det er mulig å begrense denne muligheten. Slik det er i dag er det et paradoks at det er åpning for at ektefeller kan drive hver sine foretak uten at forvaltningen finner at de har «felles økonomiske interesser» i disse, samtidig som ekteskapsloven tilsier at de har felles økonomi.

Steinkjer kommune merker seg imidlertid at Departementet på s. 14 skriver at «felles eierinteresser i ulike foretak vil være en viktig indikator på at det foreligger driftsfellesskap i reell forstand», og dermed «være et klart grunnlag for forvaltningen til å kontrollere de underliggende forhold...». Steinkjer kommune vurderer at dette tilsier mer arbeid for forvaltningen og større uklarhet for foretakene om hva som er tillatt og ikke.

Departementet mener at det har vært mange og uoversiktlige unntak fra hovedregelen (§4a). Vår erfaring er at dette ikke har vært noe vesentlig problem. Imidlertid ser vi at unntakene i praksis nettopp viser utfordringen med å tillate felles eierinteresser. Kontroll av slike eierkonstellasjoner er meget arbeidskrevende. Departementet har også vist til at regelen om «felles eierinteresser» er at den har skapt unødvige etableringshindre for økologisk produksjon. Vår erfaring er likevel at dette problemet er av relativt lite omfang, sett opp mot konsekvensene av å fjerne reglen.

Dagens bestemmelse har bidratt til noenlunde oversiktlige eierkonstellasjoner, og har forhindret vertikal integrasjon i jordbruket.

Dersom eierskapsbegrensingen fjernes vil det bidra til at kontrollarbeidet blir mere komplisert ved at en raskt vil få ulike eier- og selskapsstrukturer på eiersida i landbruket (eks. holdingsselskap, en person som eier flere foretak med samme produksjon, AS som eier AS mv.). Når samme eier har flere foretak med samme produksjon, vil det åpenbart være risiko for at slike foretak samarbeider og har felles økonomiske interesser i hverandre. En viktig årsak til at man velger å eie et foretak er nettopp at man har økonomisk interesse i dette foretaket, slik også om man eier flere. Desto større omfang av slike eierstrukturer desto mer krevende blir kontrollarbeidet.

Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon har også bestemmelser som ikke tillater felles eierinteresser dersom samlet produksjonsomfang overstiger konsesjonsgrensen. Dette er en viktig avskjæringsregel som har stor betydning for at kontrollarbeidet blir enklere og samtidig gir næringsutøverne ryddige rammevilkår. Saker etter produksjonstilskuddsforskriften og husdyrkonsesjonssaker håndteres ofte parallelt mot samme foretak. Derfor er det hensiktsmessig at de to regelverkene er mest mulig harmonisert.

Steinkjer kommune frarår å fjerne eierskapsbegrensingene.

b) felles økonomiske interesser/felles virksomhet

Med samme begrunnelse som for begrensinger i formelt eierskap, er det i dagens forskrift bestemmelser om at dersom det foreligger såkalte «felles økonomiske interesser» mellom to eller

flere foretak som driver samme produksjon, har ingen av foretakene rett til tilskudd. Forvaltning av denne bestemmelsen innebærer en skjønnsmessig vurdering av graden av samarbeid. I Nord-Trøndelag er det de siste 5 år gjennomført et betydelig antall kontroller av slike driftsfelleskap. Dette arbeidet er krevende både når det gjelder ressursbruk og kompetanse. Dersom eierskapsbegrensningene fjernes er det grunn til å anta at det vil bli vesentlig flere saker som bør vurderes i forhold til «felles økonomiske interesser». Dette vil gi forvaltningsmessige utfordringer for alle ledd, og dertil mere bruk av arbeidstid som kunne vært unngått.

I forslag til ny forskrift er begrep som «samarbeid» og «felles økonomiske interesser» endret til «virksomhet som reelt sett inngår i en felles virksomhet». Etter vår vurdering er dette en endring i tråd med det som i mange saker framstår som det sentrale i vurderinga. En ytterligere presisering som bør vurderes er om det bør framgå at det dreier seg både om praktiske og økonomiske forhold.

c) konsekvenser av driftsfelleskap

Dagens regelverk innebærer at dersom foretak rammes av bestemmelsene om driftsfelleskap, så har ingen av foretakene rett på produksjonstilskudd eller avløsertilskudd. I de tilfeller foretakene har søkt om separate tilskudd i «god tro», er det åpnet for at foretakene kan fremme en ny, felles søknad.

Forslaget innebærer at foretakene skal gis anledning til å få søknadene behandlet under ett, og få beregnet tilskudd for det samlede antall dyr og areal som den samlede virksomheten disponerer. Beregnet tilskudd skal deretter avkortes i forhold til skyldgraden.

Vi er enig i denne endringen, da det vil gi forvaltningen handlingsrom for å vedta en reaksjon som er i samsvar med både overtredelsen og graden av skyld. Etter vår vurdering vil denne endringen også medføre at terskelen for å ta opp driftsfelleskapsaker vil bli lavere, i og med at det at utfallet av saken ikke er «alt eller ingenting».

Tilskuddordningene

a) tilskudd til husdyrhold

Dette tilskuddet omfatter tilskudd pr dyr, driftstilskudd for melkeproduksjon, driftstilskudd for spesialisert ammekuproduksjon, tilskudd for kyr som beiter, tilskudd til bevaringsverdige storferaser og tilskudd til økologiske husdyr.

Forslag til ny forskrift inneholder kun mindre endringer. Det nye er at vilkår for beitetilskudd er flyttet fra jordbruksavtalen til forskriften, hvor hovedkravet er at dyret skal innta hoveddelen av sitt daglige grovforopptak fra beite og at total beitetida er minimum 12 eller 15 uker (avhengig av sone), og 5 uker kan være på utmarksbeite.

Forvaltningsmessig er kontroll av om vilkårene om beitetid og andel av grovforopptaket krevende. For det første fordi kontrollen i stor grad må basere seg på foretakets egne notater og opplysninger, som ikke på noen måte lar seg kontrollere. For det andre er vurderingen av forholdet mellom areal

som benyttes til beite og antall dyr på beite faglig krevende, noe som medfører at det er vanskelig å kontrollere om vilkårene er oppfylt.

b) Tilskudd til jordbruksareal

Areal og kulturlandskapstilskuddet/AK-tilskuddet) gis til drift og beiting av jordbruksareal. Videre kan det gis ytterligere tilskudd til arealet dersom det drives økologisk. Inntil jordbruksoppgjøret 2013 ble tilskudd til omlegging til økologisk drift avvirket. Forutsetningen for tilskudd er at det foretaket som søker om tilskudd disponerer arealet. Dette innebærer at det er foretaket selv som må utføre eller administrere oppgaver som jordarbeiding, gjødsling, plantevern, gjerding, høsting og annen skjøtsel av arealet, samt selger planteprodukter. Når det gjelder tilskudd til beiteareal, kreves det at beiting må skje med dyr som foretaket disponerer.

Det foreslås at krav om «drift og beiting» erstattes med krav om «aktiv drift», uten at dette innebærer en endring. Det grunnleggende er fortsatt at det må drives en reell produksjon på arealet. Vi kan ikke se at de foreslåtte endringene vil gi grunnlag for endringer i forvaltningspraksis, men ser at begrepet «aktiv drift» gir bedre sammenheng med grunnvilkåret om at det må drives «vanlig jordbruksproduksjon».

Kravet til at foretaket må disponere areal er foreslått videreført på samme måte som i dag. Regelverket gir ikke anvisninger på at «disponere» innebærer at en faktisk har rett til å bruke arealet gjennom enten å eie eller leie det. De siste årene har vi sett flere saker hvor det er privatrettslig strid mellom eier og driver om retten til å drive et areal. Det bør derfor vurderes å konkretisere disposisjonsbegrepet ytterligere i retning av at foretaket som søker må ha en ubestridt rett til å drive arealet.

c) Miljøkrav

Miljøkrava i dagens forskrift er knytta til to forhold; for det første krav som framgår av forskriftens § 8, og for det andre et krav om at alle foretak skal ha egen miljøplan ihht til forskrift om miljøplan.

Departementet mener det er riktig å videreføre en bestemmelse om miljøkrav. Miljøkravene gjøres om til vilkår for å være berettiget tilskudd.

Bl.a videreføres miljøkravet til at arealet må ha vegetasjonssoner som motvirker avrenning mot vassdrag med årssikker vannføring. Kravet til vegetasjonsbelte vil da samsvare med kravet i vannressursloven. Steinkjer kommune ser positivt på dette.

Miljøplan ble i jordbruksavtalen 2014 avvirket fra 1.1.2015. Sentrale elementer som gjødslingsplan og sprøytejournal videreføres derimot som et krav for å ha rett på arealtilskudd. Vi ser dette som en klar forenkling av forvaltningen.

Endring i miljøkravene betyr en forenkling. Her må det klargjøres at endringene ikke svekker landbrukets dokumentasjon av miljøinnsatsen og at det ikke svekker Norges muligheter til å notifisere ordninger som grønn støtte i.h.t. WTO, noe som var bakgrunnen for innføringen av miljøkravene.

d) tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Forslaget innebærer at tilskuddordningen skifter navn fra «distrikts og kvalitetstilskudd» til «distriktstilskudd», begrunnet med at det i dag ikke er standarder som defineres som klasse 1 som dagens forskrift krever. Kravet om at produktene skal være omsatt gjennom godkjente omsetningsledd opprettholdes. I praksis innebærer dette at det er den kvaliteten som er omsettelig i markedet som gir grunnlag for tilskudd. Videre foreslås det å ta inn vilkår om at varer som kasseres, produkter som går til dyrefor og frasorterte poteter til avrens ikke er grunnlag for tilskudd. Vi mener at den siste presiseringen er viktig å ta med i forskriften for å tydeliggjøre kvalitetskravet, i og med at dagens krav til klasse 1 tas ut av forskriften.

e) tilskudd til avløsning av ferie og fritid

Gjeldende regler for tilskudd for ferie og fritid følger av egen forskrift, sammen med regler for tilskudd som gis i forbindelse med sykdom, svangerskap mv.

Forslaget innebærer at tilskudd til avløsning av ferie og fritid flyttes over i samme forskrift som produksjonstilskuddet. Vi mener dette er en god løsning fordi det forvaltes i samme saksbehandlersystem, det utbetales til foretakene sammen med produksjonstilskuddet og bestemmelsene omkring driftsfelleskap er parallelle.

Forslaget innebærer videre at tilskudd bare kan utbetales til det foretak som søker. Dagens regelverk har gjort det mulig å betale avløsertilskuddet direkte til avløserlag. Etter vår oppfatning er dette en fornuftig opprydding, slik at avløsertilskuddet også forvaltes på samme måte som andre tilskudd, altså at det utbetales til det foretaket som søker.

Etter dagens regelverk kan bare arbeid utført av personer som er ansatt hos foretaket selv eller i avløserlaget danne grunnlag for utbetaling av avløsertilskudd. Dette foreslås endret, slik at tjenester som kjøpes inn fra andre også gir grunnlag for avløsertilskudd. På sikt vil dette også kunne svekke avløserlaga, og dermed deres mulighet til sørge for avløsning ved sykdom mv. En svekkelse av avløserlagene, slik de foreslåtte endringene kan medføre, kan føre til at bondens sikkerhetsnett ved sykdom mv. blir dårligere.

Øvrige endringer

a) konsekvens av for seint levert søknad

Etter jordbruksavtalen trekkes det 1000 kr pr «virkedag» dersom søknaden leveres etter søknadsfristen. Ettersom søknader nå kan leveres elektronisk foreslås det å forenkle bestemmelsen til «antall dager». Det foreslås videre å ta beløpet på 1000 kr pr dag inn i forskriften. Dette innebærer en forenkling og klargjøring.

b) Driftsfelleskapsbestemmelser i kvoteforskriften

Vi er enig i at bestemmelsene i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd må være harmonisert med kvoteforskriften.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet mener høringsutkastet ikke medfører noen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning, og at utkastet i hovedsak bare er en videreføring av gjeldende rett.

Etter vår vurdering vil endringene klart kunne føre til endret eierstruktur i landbruket og vesentlig større omfang av saker som må vurderes etter bestemmelsene om «felles økonomiske interesser».

Eierskapsbegrensninger

I dagens regelverk er det gitt begrensninger i forhold til formelt eierskap i foretak som driver med «samme produksjon». I tillegg er det bestemmelser om at AS som eies av AS ikke har rett på produksjonstilskudd. I forslag til ny forskrift er det foreslått å ta vekk disse eierskapsbegrensningene. Steinkjer Kommune mener at bestemmelsen har vært en ryddig og enkel «avskjæringsregel» å forholde seg til for forvaltning og brukere, og det har bidratt til at man på en enkel måte rydder unna en del former for driftsfellesskap som man ellers ville brukt mye ressurser på å avdekke. Vi har erfaring for at bestemmelsen kan omgås ved å benytte stråmenn, nære familiemedlemmer etc. som eiere. For å oppnå forenkling og ryddighet ville det være interessant om departementet vurderte om det er mulig å begrense denne muligheten. Slik det er i dag er det et paradoks at det er åpning for at ektefeller kan drive hver sine foretak uten at forvaltningen finner at de har «felles økonomiske interesser » i disse, samtidig som ekteskapsloven tilsier at de har felles økonomi.

